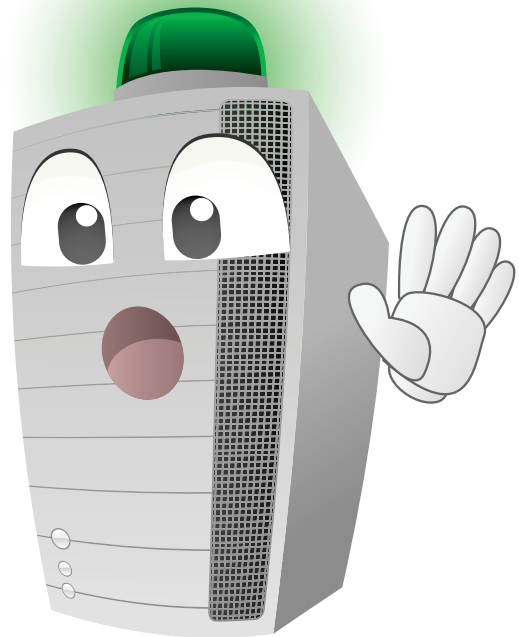

E-bok 042

FRIE YRKER OG SKATT FRADRAGSMULIGHETER 2012

Otto Risanger

skatt og økonomi
drivBEDRE.no

Otto Risanger

FRIE YRKER
OG SKATT
2012

- FRADRAGSMULIGHETER

R!SANGERS E-BOK 042 - **DrivBedre-pakken**

Utgitt av R!SANGER AS
Dronningensgt 22, 0154 OSLO
Tlf: 22 33 39 27
post@risanger.no
www.risanger.no

Forsideomslag:
Rune Drevland –
rune@push-design.no

© Otto Risanger 2008-12

ISBN 978-82-7573-154-6

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

LES MINDRE - LÆR MER!

R!SANGERS E-BØKER i **DrivBedre-pakken** skal på kort tid gi deg innblikk i og oversikt over temaer der du ønsker bedre innsikt. Du skal lære hvordan tingene virker og henger sammen, uten å gå veien innom alle forbehold, alle detaljer og alle faguttrykk.

Kunder om DrivBedre-pakken (40 ebøker i oppdateringsabonnement):

“Utrolig mye nyttig informasjon. Veldig verdifull tjeneste” – “Har spart meg for titusener av kroner” – “Hadde aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv” – “Sparte meg for mye penger” – “En god investering!” – “Prisen tatt i betraktning var det ingen tvil om å kjøpe hele pakken”

Les mer på www.risanger.no/drivbedre-pakken

INNHold

[OM SELVANGIVELSE, VEDLEGGSSKJEMA, ALTINN OSV](#)
[ARBEIDSTAKER, OPPDRAGSTAKER](#)
[NÆRINGSDRIVENDE](#)
[BÅDE LØNNS- OG NÆRINGSINNTEKT](#)
[GUNSTIGSTE FORDELING AV LØNN OG NÆRINGSINNTEKT](#)

TEMA-DEL

- [Aksjeselskap for frie yrker](#)
- [Avskrivning](#)
- [Betaling av skatt](#)
- [Bil](#)
- [Datautstyr hjemme](#)
- [Diettgodtgjørelse](#)
- [Ekstrahjelp: Betal hvitt, få fradrag](#)
- [Ektefelle som medarbeider/medeier](#)
- [Elektronisk kommunikasjon \(telefon, mobil, internett\)](#)
- [Faglitteratur](#)
- [Faktiske kostnader](#)
- [Frilanser](#)
- [Kontorhold, lokaler i egen bolig](#)
- [Kost- og losjiutgifter](#)
- [Merkostnader til kost pga lange dager fra hjemmet](#)
- [Minstefradrag](#)
- [Pensjon \(frivillig\) for næringsdrivende, frilansere og innehavere](#)
- [Personinntekt i næring](#)
- [Radio, TV](#)
- [Regnskap i virksomhet](#)
- [Reise hjem/arbeid](#)
- [Reiser, opphold](#)
- [Representasjon, fradragberettiget bevertning av forretningsforbindelser](#)
- [Stipend](#)
- [Underskudd](#)
- [Utdanningsutgifter](#)
- [Utlandet](#)
- [Åndsverk? Patent? Fordele inntekten?](#)

OM SELVANGIVELSE FOR NÆRINGSDRIVENDE, VEDLEGGSSKJEMAER, ALTINN.NO OSV

Alle selvstendig næringsdrivende/-innehavere av enkeltpersonforetak mottar forhåndsutfylt selvangivelse, på samme måte som lønnstakere og pensjonister.

Det ferdigutfylte forslaget til selvangivelse inneholder opplysninger som skatteetaten mottar fra arbeidsgivere, banker, barnehager etc.

LIK SELVANGIVELSEN FOR LØNNSTAKERE

I utgangspunktet er den forhåndsutfylte selvangivelsen for næringsdrivende lik selvangivelsen for lønnstakere og pensjonister. Imidlertid får næringsdrivende i tillegg en egen side på selvangivelsen med plass til å fylle inn næringspostene.

I tillegg kommer vedleggsskjemaene (som regel næringsoppgave og skjema for personinntekt).

Forhåndsutfylt selvangivelse for personlig næringsdrivende kommer samtidig med selvangivelsen for lønnstakere og pensjonister, dvs i slutten av mars.

INNLEVERINGSFRISTER

Innleveringsfristen for selvangivelsen for næringsdrivende på papir er 30. april.

Fristen for elektronisk levering på altinn.no er 31. mai.

IKKE NÆRINGSOPPGAVE UNDER 50.000

Mange selvstendig næringsdrivende med en brutto omsetning i næring på 50 000 kroner eller mindre slipper å levere utfylt næringsoppgave som vedlegg til selvangivelsen. De slipper dermed også personinntektsskjemaet.

For små enkeltpersonforetak som slipper å levere næringsoppgave skal brutto driftsinntekter, totale fradragsberettigede driftskostnader og driftsresultat (overskudd/underskudd) føres direkte i Selvangivelse for næringsdrivende. Det gjøres i egne felt under rubrikken "For enkeltpersonforetak som ikke leverer næringsoppgave".

*MERK! Flere detaljer om dette finner du i e-bok 028
NÆRINGSOPPGAVEN.*

NÆRINGSDRIVENDE: ELEKTRONISK INNLEVERING

Næringsdrivende som er registrert i Brønnøysund kan logge seg på www.altinn.no, fylle ut og sende Selvangivelse for næringsdrivende med tilleggsskjemaer elektronisk. Det er gratis.

Skatteetaten ønsker at også alle mindre næringsdrivende helst gjør det på denne måten.

Denne leveringsløsningen på nett er først og fremst lagt til rette for næringsdrivende som foretar utfylling og innsending av selvangivelse uten bruk av regnskapsfører eller spesielle årsoppgjørprogram.

Nettløsningen inneholder en spesialtilpasset versjon av selvangivelse og næringsoppgave (for de som bruker Næringsoppgave 1).

I næringsoppgaven legges det opp til en trinnvis utfyllingsprosess hvor det også tilbys hjelp og støtte under utfyllingen.

Det skal skje automatisk overføring av beløp fra skjema til skjema. Riktig vedleggsskjema skal bli gjort tilgjengelig for den næringsdrivende når det er behov for å fylle inn flere detaljer i bestemte poster i næringsoppgaven.

FØRSTE INNLOGGING

Første gang du skal logge inn, må du benytte ett av disse alternativene:

- Smartkort fra Buypass
- PIN-koder til Min ID
- Engangskoder fra Altinn
- Passord (uten fødsels- eller D-nummer)

Du må også ha ditt fødselsnummer (11 sifre) tilgjengelig.

Etter å ha vært inne første gang, vil du senere ved å skrive inn fødselsnummer og ditt eget, selvvalgte passord, øyeblikkelig få tilsendt som SMS en kode som gir tilgang til Altinn.

Det er også mulig å overføre selvangivelsen mv til Altinn direkte fra flere regnskaps- og økonomiprogrammer.

MERK! Du finner en grundigere veiledning om utfylling på Altinn i e-bok 028 NÆRINGSOPPGAVEN.

NEDLASTING AV SKJEMAER

På www.skatteetaten.no kan du laste ned de skjemaene som du trenger for å levere på papir - eller eventuelt for å skaffe deg selv et overblikk før du går inn i Altinn.

TIPS! Du kan fylle ut skjemaene på www.skatteetaten.no mens de er på skjermen, printe dem ut eller (i Word) lagre dem til senere bruk. Men skal du levere elektronisk, må det gjøres på www.altinn.no.

TIPS! Du finner mye nyttig tilleggsinfo på www.skatteetaten.no. Info for næringsdrivende finner du også på nettstedene www.altinn.no og www.naringsdrivende.no.

REGLENE

Denne e-boka må i hovedsak vise til skattereglene slik de lyder. Enkelte næringsdrivende har imidlertid fått til en forståelse med sitt skattekontor (tidligere ligningskontor) eller sin saksbehandler som gjør at de behandles etter gunstigere regler på noen områder, særlig når det gjelder fradrag. Når det er tilfelle, kan du holde deg til de fradragene du før har oppnådd.

Men du har ikke noe krav på at årets ligning skal tilsvare fjorårets.

LØNN ELLER NÆRINGSINNTEKT?

Når vi her skriver om regler for arbeidstakere, gjelder dette regler i forbindelse med lønnsinntekt som du mottar, dvs normalt med skattetrekk, enten i egenskap av ansatt, vikar/midlertidig ansatt eller frilanser/oppdragstaker.

Når vi skriver om regler for næringsdrivende, gjelder dette regler i forbindelse med næringsinntekt, enten av salg av varer eller tjenester, eller royalty for salg eller annen virksomhet i næring.

Mange selvstendig næringsdrivende har både lønns- og næringsinntekt.

RETTLEDNINGER

Skatteetaten lager en rekke rettleddninger. Du finner dem på www.skatteetaten.no eller kan få dem på skattekontoret.

SKATTEOPPGJØRET

Det er svært viktig at du gjennomgår tallene grundig når skatteoppgjøret kommer.

TIPS! Kontroller at ligningsmyndighetene har fått med seg og ført riktig de beløp du har oppgitt i din selvangivelse. De kan også ha foretatt endringer som du ikke er blitt varslet om.

ARBEIDSTAKER/-OPPDRAGSTAKER

Lønnsinntekt kan du ha som ansatt, vikar, midlertidig ansatt eller som oppdragstaker (lønnsfrilanser, i jobb utenfor tjenesteforhold), altså at du utfører et arbeid uten å være ansatt, vanligvis med enkeltstående arbeidsoppgaver for en eller flere oppdragsgivere.

MERK! Arbeids- eller oppdragsgiver skal trekke skatt (forskuddstrekk) av lønnsutbetaling/lønnshonorar, slik at du mottar beløpet minus skatt.

De fleste arbeidstakere og oppdragstakere bruker minstefradraget. Noen har så store kostnader og avskrivninger at de bruker posten faktiske kostnader i stedet.

TIPS! Selvangivelsens post 3.2.7 kan være viktig for de som er lønns-/oppdragstakere og som selv dekker merkostnader til kost og losji, siden disse kostnadene går til fradrag utenom minstefradraget.

STRYKE OG GI OPPLYSNINGER

Etter at du har mottatt selvangivelsen, skal du ta stilling til om alle aktuelle opplysninger av betydning for dine skatteforhold er tatt korrekt med.

Du kan stryke forhåndsutfylte beløp, og du kan føre opp nye beløp i endringsfeltet ved siden av opprinnelig beløp. Du kan også sende inn vedlegg med ytterligere opplysninger om formues- og inntektsforhold.

MERK! Blir du for passiv og for lite kritisk til tallene, er din underskrift likevel bindende.

TALL DU KAN ENDRE

Her er noen av de forhåndsutfylte beløpene som du like gjerne først som sist kan innstille deg på å måtte sjekke grundig. Kanskje endring av beløpene blir nødvendig i noen av disse tilfellene:

- du har fått en årsoppgave over beløp som gjelder flere personer, feks når innskudd i bank skal fordeles på flere eiere,
- ektefeller ønsker en annen fordeling av formue, gjeld og renter,
- samboere har avtaler om en annen fordeling av ansvar for gjeld og renter,
- du finner feil i lønns- og trekkoppgaven fra arbeids- eller oppdragsgiveren om lønn, forskuddstrekk, naturalytelser, godtgjørelser ol, eller

- banker, forsikringsselskap, offentlige instanser mv har oppgitt feil beløp.

OPPLYSNINGER DU MÅ FYLLE UT SELV

Først må du kontrollere at alle forhåndsutfylte tall stemmer, evt rette der det er feil. Deretter vil du oppdage at det er ganske mye du må fylle inn selv:

- reisekostnader hjem/arbeid + pendlerreiser hjem over egenandelen,
- tap eller gevinst på salg av aksjer eller andre verdipapirer,
- renteinntekter eller kostnader på private lån,
- kjøp av bil, campingvogn, motorsykkel, båt osv,
- evt skattepliktig gevinst ved salg av fast eiendom, evt tap med fradragsrett,
- evt skattepliktig utleieinntekt,
- skattepliktige naturalytelser og godtgjørelser fra arbeidsgiveren som ikke er innberettet og
- fagforeningskontingent som ikke er innberettet.

TIPS! Særlig når du har felles bolig, formue, gjeld eller barn med samboer bør du dobbeltsjekke opplysningene.

NÆRINGSDRIVENDE

Når er du - skattemessig sett - næringsdrivende?

Næring er gjerne knyttet til økonomisk virksomhet for egen regning og risiko, som har et visst omfang og varighet, og som er egnet til å gi overskudd. I de fleste sammenhenger vil det være klart om det drives næringsvirksomhet.

Men i enkelte tilfeller kan det bli spørsmål om det i stedet er et arbeidstaker-/oppdragstakerforhold, passiv kapitalplassering eller "ikke-økonomisk virksomhet" (dvs hobby ol).

Ligningsmyndighetene skal avgjøre etter en helhetsvurdering. De kan meget godt overprøve både den (som regner seg som) næringsdrivende og oppdragsgiveren som har utbetalt honorar som næringsinntekt.

OPPDRAKSGIVERES ANSVAR

Du kan ikke fritt velge når du skal være næringsdrivende. Det kan være mange situasjoner der du befinner seg i en gråson mellom lønn og næring.

Ansvaret i denne sammenheng er i hovedsak plasert på oppdragsgiveren. En oppdragsgiver som utbetaler som næringsinntekt et beløp som skulle ha vært lønnsinntekt, vil på den måten unndra arbeidsgiveravgift samt plikten til å trekke skatt i lønnsinntekt.

ROYALTY, VEDERLAG, GJENBRUK

Næringsinntekt har du bl a av provisjon og royalty og av andre salgsvederlag.

MERK! Det er ikke noen grense nedover. Selv om provisjonsinntekten er svært lav, blir du regnet som næringsdrivende i den sammenhengen.

Provisjon og annen næringsinntekt utbetales uten at det trekkes skatt. Du er selv ansvarlig for at skatten på overskudd i næring betales.

NÆRING: MINST TO SKJEMAER

+ SELVANGIVELSEN

Har du hatt næringsinntekt av noe slag, regnes du som næringsdrivende for denne inntekten. Det innebærer at du er pliktig til å levere både Næringsoppgave 1 og skjemaet Personinntekt fra enkeltpersonforetak sammen med selvangivelsen (unntatt hvis brutto næringsinntekt ikke overstiger 50.000 kroner).

Det kan også være aktuelt med avskrivningsskjema og bilskjema.

TIPS! Skjemaene kan være vanskelige å fylle ut for "nybegynnere". Sett av rikelig med tid til dette arbeidet. Mange kan være tjent med å få hjelp fra regnskapsbyrå - iallfall det første året - for å lære å gjøre jobben riktig.

LEVÉR NÆRINGSOPPGAVEN UTEN VEDLAGT REDEGJØRELSE

Noen legger ved en redegjørelse om sin næringsinntekt. Noen legger også ved kopier av utgiftsbilag ol.

Men ligningsmyndighetene ønsker ikke noen slik redegjørelse eller kopier av bilag. De er heller ikke vant til å få det fra andre næringsdrivende.

Ligningsmyndighetene forventer kort og godt at du holder deg til lover og regler, og ellers at de tall du oppgir er reelle, både når det gjelder inntekter og kostnader.

Videre forventes det at du kan dokumentere alle tall dersom det er noe ligningsmyndighetene vil spørre om. Da er det en forutsetning at du har alle nødvendige bilag, og at de er i orden.

TIPS! Levér normalt næringsoppgaven uten ytterligere kommentarer. Men sørg for at all dokumentasjon er på plass hos deg hvis det senere blir stilt spørsmål eller du blir bedt om å gi flere opplysninger.

I noen tilfeller kan det likevel være på sin plass å legge ved en forklarende setning eller to om årsaken, feks hvis en næring plutselig har sterkt økte kostnader sammenlignet med tidligere, eventuelt sterkt reduserte inntekter.

Særlig kan dette være et poeng hvis du kommer ut med underskudd i næring.

TVIL OM INNTEKTER OG FRADRAK

Er det inntekter som du er i tvil om er skattepliktige, eller har du kostnader som du er i tvil om gir rett til fradrag, skal du informere skattekontoret om dette.

Du skal ikke føre inn i næringsoppgaven/selvangivelsen inntekter som du mener er skattefrie, unntatt hvis det finnes regler om at du skal gi opplysninger (feks om arv, større gaver, lotterigevinster mm).

Er det noen som helst tvil om skatteplikt eller ikke, skal du informere skattekontoret om inntekten og eventuelt om at du ikke har ført den opp fordi den etter din oppfatning er skattefri.

Gjelder det fradrag, skal du føre fradragsbeløpet inn i næringsoppgaven/selvangivelsen. Er du imidlertid i tvil om fradragsretten, skal du informere om beløpet og forholdene rundt.

Da er det opp til skattekontoret å eventuelt stryke fradraget.

Dette var bare startsidene i denne e-boka

Du har her fått en liten smakebit fra én av Risangers rundt 40 e-bøker (pdf). Disse e-bøkene kan kjøpes enkeltvis. De er også samlet - med 80 prosent rabatt! - i den store **DrivBedre-pakken Skatt & økonomi**. Mer info på vårt nettsted www.risanger.no.

I DrivBedre-pakken Skatt & økonomi finner du et vell av informasjon og tips, skreddersydd til bruk for næringsdrivende og små firmaer.

E-bøkene oppdateres jevnlig. Det betyr at innholdet er ajour i forhold til gjeldende bestemmelser.

Som abonnent kan du bruke DrivBedre-pakken Skatt & økonomi akkurat som du selv ønsker: Du kan laste ned én, noen - eller alle - e-bøkene og ha dem lokalt på din egen datamaskin, akkurat når det passer deg selv. Eller du kan lese e-bøkene på nettet, akkurat når det passer deg selv.

Liker du best å lese på papir, skriver du bare ut de delene av den aktuelle e-boka som du vil gjennomgå. Vår garanti er at opplysningene er oppdaterte og kurante.

Skjer det endringer som har betydning for deg som driver firma, får du melding om det i en e-post. Etterhvert som endringene innarbeides i e-bøkene, kan du lese på nettet eller laste ned helt ajourførte e-bøker, eventuelt skrive ut det du ønsker.

E-bokpakkene dekker blant annet disse områdene:

- beste selskapsform
- moms
- skattetips
- fradrag i eget firma
- biløkonomi
- reise og diett
- regnskap og bokføring
- pensjon i eget firma
- trygderettigheter

På kjøpet får du Otto Risangers daglige nyheter om skatt og økonomi på www.risanger.no. Dessuten blir du med i vår eksklusive **svartjeneste** kun for våre abonnenter: Otto Risanger svarer på dine spørsmål om skatt osv.

Les mer om abonnement på våre DrivBedre-pakken Skatt & økonomi her: <http://www.risanger.no/drivbedre-pakken>

Les mer om våre e-bøker her: <http://www.risanger.no/produkter/eboker>

Se på neste side noe av det våre kunder sier.

Dette sier abonnentene om Risangers e-bokpakker

"Jeg har lært utrolig mye dette året som abonnent på DrivBedre."
Liv Janne Brennsæter, RÅHOLT

"Takk for rask ekspedering og godt opplagt stoff. Godt forklarande."
Kåre Solheim, LÆRDAL

"Takk for nyttige og praktiske råd!"
Gunn Helleland, IBT SydVest, LODDEFJORD

"Er meget fornøyd med tjenesten, og synes du gjør en fantastisk bra jobb med den informasjonen du gir oss. Med kun meg selv i enkeltmannsforetak hadde jeg aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv."
Jeanette Hustad, Bewebbed, SANDNES

"Tusen takk for kjempegode og lærerike e-bøker!"
Eirik Sandal Lund, Bilde og Tekst ANS, HAUGESUND

"Takker for et meget matnyttig sett med e-bøker og tilhørende nyhetsbrev, det har vært verdt sin vekt i gull for min bedrift som ble startet i mai!"
Kristian Berge Nessa, Cavatina Software AS, TANANGER

"Synes DrivBedre-pakken er et fantastisk bra oppslagsverk."
Svein Hylland, Toppen Trearbeid & Høvleri, ODDA

"Takk for mange gode tips."
Jon-Erik Hammer, daglig leder, V, D & H NUF, FYLLINGSDALEN

"Fin, kjapp og lett tilgjengelig info! Takk."
Johan F. Jakhelln, assosiert partner, Tennebø & Partners, OSLO

"DrivBedre-pakken er svært nyttig for meg som har begynt å føre regnskapet selv i år. Du gjør det mulig for meg å få dette til på en bra måte og spare meg flere tusen kroner med dine tips og forklaringer."
Benjamin R. Warin, Impress Presentasjoner, HURDAL

"God og lettlest. Det er fint å få kjennskap til regler og fallgruber. Slikt får vi aldri i forståelig form fra revisorer og ligningsmyndigheter."
Sverre Grøtte, Vare-Nytt Tekstilsenter AS, EIDE